

Tunisas: Zakarios Bouguiros atvejis

2011 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Tuniso. Zakarios Bouguiros atvejis

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į ankstesnes savo rezoliucijas dėl Tuniso, ypač į 2011 m. vasario 3 d. rezoliuciją¹,
  - atsižvelgdamas į savo 2011 m. balandžio 7 d. rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos pietų aspekto peržiūros²,
  - atsižvelgdamas į 2011 m. gegužės 25 d. bendrą Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai-Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Komisijos komunikatą „Naujas požiūris į kintančią kaimynystę“ (COM(2011)0303),
  - atsižvelgdamas į savo 2002 m. balandžio 25 d. rezoliuciją dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl Europos Sąjungos vaidmens skatinant žmogaus teises ir demokratiją trečiojoje šalyse³,
  - atsižvelgdamas į 2011 m. rugsėjo 28–29 d. ES ir Tuniso darbo grupės išvadą,
  - atsižvelgdamas į Konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą ir į jos neprivalomą protokolą,
  - atsižvelgdamas į Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, ypač į jo 7 ir 9 straipsnius,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 5 dalį,
- A. kadangi 2011 m. lapkričio 13 d. Tuniso Carthage oro uoste Zakaria Bouguira, Tuniso medicinos studentas, tapo liudininku pakartotinių smurto aktų, kuriuos teisėtvarkos pareigūnas įvykdė prieš grupę jaunuolių marokiečių, atvykusių į Afrikos čempionų lygos finalines „Wydad Casablanca“ ir „Esperance Sportive de Tunis“ komandų futbolo varžybas.
- B. kadangi Zakaria Bouguira, matydamas žiaurų smurtinį teisėtvarkos pareigūno elgesį su 13 marokiečių, kurių rankos buvo surištos ir jie negalėjo gintis, savo judriojo ryšio telefonu pradėjo filmuoti šią sceną, ketindamas paskelbti vaizdo įrašą internete tam, kad padėtų užkirsti kelią tokio tipo nebaudžiamumui, gana plačiai paplitusiam Ben Ali epochoje, ir šitaip prisidėti kuriant demokratinį Tunisą, pagrįstą pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms;
- C. kadangi apsaugos pareigūnas tuojau pat sutrukdė Zakariai Bouguirai filmuoti ir maždaug 20 policininkų jaunuolių žiauriai sumušė, po to nuvežė jį kartu su grupe jaunuolių

---

¹ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0038.

² Priimti tekstai, P7_TA(2011)0154.

³ OL C 131 E, 2003 6 5, p. 147.

marokiečių į policijos būstinę oro uosto pakraštyje;

- D. kadangi Zakaria Bouguira buvo nesankcionuotai sulaikytas ir sulaikymo metu ne kartą patyrė smurtą ir bauginimus, kuriuos galima priskirti nežmoniškam ir žeminančiam elgesiui; kadangi sulaikymo metu jaunuolis taip pat matė sąlygas, kuriomis buvo laikomi jaunuoliai marokiečiai ir nežmonišką bei žeminantį elgesį su jais;
- E. kadangi po to, kai priešais pasienio policijos postą buvo dislokuotas antiteroristinis būrys, čia buvo pasiūsti Tuniso televizijos stočių „Al Wataniya“, „Hannibal“ ir „Nesma“ reporteriai ir jie naktį iš 2011 m. lapkričio 13 d. į lapkričio 14 d. transliavo trumpas naujienas, pagrįsdami grupės marokiečių jaunuolių sirgalių areštą tariamai jų įvykdytais vandalizmo aktais oro uosto išvykimo salėje;
- F. kadangi Zakaria Bouguira buvo paleistas į laisvę po to, kai įsikišo jo motina ir jos advokatas, atvykęs į vaikino sulaikymo vietą; kadangi devyni iš 13 marokiečių sirgalių buvo sulaikyti 2011 m. lapkričio 13–21 d., o po to perkelti į Bouchoucha ir Morniaga kalėjimus;
- G. kadangi 2011 m. lapkričio 17 d. Zakaria Bouguira generalinio prokuroro biurui pateikė skundą dėl kankinimų prieš atitinkamus saugumo pajėgų darbuotojus ir Vidaus reikalų ministeriją ir kadangi 2011 m. gruodžio 8 d. jį apklausė prokuratūra;
- H. kadangi Tuniso teisininkai ir žmogaus teisių organizacijos pažymi, jog, nepaisant Ben Ali režimo žlugimo, visuomenės nariai vis dar reguliariai patiria saugumo pajėgų smurto aktus ir žiaurų elgesį, pažeidžiantį neseniai Tuniso prisiimtus tarptautinius įsipareigojimus žmogaus teisių srityje;
- I. kadangi tinkamai veikiančios teismų ir teisėtvarkos sistemos ir kovos prieš kankinimus ir nebaudžiamumą veiksmai nepaprastai svarbūs kuriant valstybę, kuri iš tiesų būtų pagrįsta teisinės valstybės principais, ir kadangi pagarbos pagrindiniams principams užtikrinimas privalo būti pagrindinis būsimos Tuniso vyriausybės ir šalies Konstitucinės Asamblėjos rūpestis sprendžiant, kurioms reformoms teikti prioritetą;
- J. kadangi ankstesnio Konstitucinio demokratinio sambūrio (RCD) rėmėjai toliau atlieka labai aktyvų vaidmenį vidaus reikalų ir teisingumo ministerijose;
- K. kadangi po daug priespaudos metų būtina atkurti pasitikėjimą tarp visuomenės ir valdžios institucijų, ypač saugumo pajėgų ir teismų, ir kadangi visuomenė nuolat ragina daryti radikalius pokyčius, atsisakyti praeityje naudotų metodų ir laikytis pagrindinių demokratinių taisyklių;
- L. kadangi norint suformuoti Tuniso valstybę, pagrįstą žmogaus teisėmis ir teisinės valstybės principais ir norint, kad Arabų pavasario sėkmė lemtų ilgalaikius pokyčius, būtina teisingai ir skaidriai patraukti baudžiamojon atsakomybėn atsakingus už šį ir kitus kankinimų, nežmoniško ir žeminančio elgesio ar bausmių atvejus ir užkirsti kelią tokių pažeidimų nebaudžiamumui;
- 1. palankiai vertina tarptautinius Tuniso įsipareigojimus, prisiimtus žlugus Ben Ali režimui, ypač susijusius su bendradarbiavimu specialių Jungtinių Tautų procedūrų ir priemonių kovos prieš kankinimą, nežmonišką ir žeminantį elgesį srityje; todėl ragina Tuniso valdžios institucijas užtikrinti Zakariai Bouguirai teisę į teismo procesą, kuris būtų

vykdomas laikantis tarptautinių standartų, tam, kad būtų atskleisti sunkūs žmogaus teisių pažeidimai, kurių auka jis tapo, ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn šių aktų kaltininkus; taip pat ragina ištirti 13 Maroko piliečių teisių pažeidimus;

2. palankiai vertina tai, kad 2011 m. birželio 29 d. Tunisas ratifikavo Konvencijos prieš kankinimą neprivalomą protokolą, taip pat ratifikavo Tarptautinę konvenciją dėl visų asmenų apsaugos nuo prievartinio dingimo ir Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių pakto pirmąjį neprivalomąjį protokolą;
3. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai-Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Europos Sąjungos išorės veikslių tarnybą jį informuoti apie Tuniso valdžios institucijų požiūrį ir veiksmus, kurių jos imsis;
4. suvokia iššūkius, su kuriais susiduria Tunisas demokratinių pokyčių procese; ragina Tuniso vyriausybę ir Konstitucinę asamblėją, taip pat atitinkamas profesines sąjungas, nedelsiant įsitraukti į negrįžtamų reformų procesą, skiriant ypatingą dėmesį saugumo sektoriui, ypač policijos ir teismų sistemoms, ir užtikrinti teismų nepriklausomumą ir spaudos bei žiniasklaidos laisvę ir nepriklausomumą tam, kad būtų sukurta tvirta ir tvari demokratija;
5. mano, kad saugumo sektoriaus reforma ir kova su nebaudžiamumu – pagrindiniai uždaviniai, kurie turėtų būti sprendžiami nedelsiant, ir mano, kad tik tada, kai šie uždaviniai bus išspręsti, bus įmanoma sukurti gyvybingą, teisinės valstybės principais pagrįstą valstybę ir pradėti nacionalinio susitaikymo procesą; mano, kad svarbi demokratinių pokyčių proceso dalis yra policijos, kuri svarbiausią dėmesį skiria viešajai tvarkai palaikyti ir kontroliuoti, pertvarkymas į policiją, kuri svarbiausią dėmesį skiria asmenims ir nuosavybei saugoti; taigi ragina reformas vykdyti glaudžiai bendradarbiaujant su šioje srityje dirbančiomis pilietinės visuomenės įstaigomis;
6. primena, kad remia teisėtus Tuniso žmonių demokratinius siekius ir jiems pritaria, ir palankiai vertina 2011 m. spalio 23 d. sėkmingai įvykusius pirmuosius laisvus šalies rinkimus (pirmuosius rinkimus, kurie buvo Arabų pavasario rezultatas) ir Konstitucinę Asamblėją, kuriai dabar tenka istorinis vaidmuo padėti pagrindus valstybei, pagrįstai demokratiniais principais, teisinės valstybės principais ir pagrindinėmis laisvėmis;
7. pabrėžia, kad žodžio laisvės teisė, internetu ir ne internetu, yra visų svarbiausia siekiant sukurti laisvą ir demokratišką visuomenę, taip pat ginti ir skatinti kitas teises; pabrėžia, kad nevaržomas informacijos, ryšių prieinamumas ir necenzūruojama interneto prieiga (internetu laisvė) yra visuotinės teisės, būtinos norint visuomenės gyvenime užtikrinti skaidrumą ir atskaitingumą;
8. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai-Komisijos pirmininko pavaduotoją, Europos Sąjungos išorės veikslių tarnybą ir Komisiją toliau remti Tunisą demokratinių pokyčių procese teikiant pirmenybę parengti programai, skirtai saugumo sektoriaus, ypač policijos, reformai remti, ir programai, skirtai teismų sistemoms, kaip vyriausybės vykdomos reformos proceso dalies, reformai remti, atsižvelgiant į naujos Europos kaimynystės politikos tikslus, ir įtraukti į jas konsultacijų su pilietine visuomene ir vertinimo mechanizmą; ragina Europos Sąjungos išorės veikslių tarnybą užtikrinti, kad Parlamentas būtų tinkamai informuojamas apie dabartinių derybų dėl naujo ES ir Tuniso veikslių plano pažangą ir ES ir Tuniso darbo grupės veiklą;

9. prašo Tuniso vyriausybės ir Konstitucinės Asamblėjos apsvarstyti nacionalinės tarybos žmogaus teisių klausimais steigimą vadovaujantis tarptautiniais standartais, ypač Paryžiaus principais, kuriai būtų suteiktos priemonės ginti ir apsaugoti nuo žmogaus teisių pažeidimų ir kuri turėtų įgaliojimus priimti individualias paraiškas ir vykdyti nepriklausomus tyrimus;
10. palankiai vertina nacionalinės komisijos, tiriančios sukčiavimo ir korupcijos atvejus, ataskaitą, pagaliau paskelbtą 2011 m. lapkričio 11 d., ir mano, kad į tos ataskaitos išvadas būtina atsižvelgti siekiant suteikti galimybę teismų institucijoms tinkamai ištirti 300 jiems pateiktų atvejų, iš kurių pusė susijusi su ankstesnio prezidentui artimo rato žmonėmis; pabrėžia, kad nacionalinės komisijos, tiriančios sukčiavimo ir korupcijos atvejus, išvados yra taip pat svarbus indėlis į naujai išrinktos Konstitucinės Asamblėjos darbą, kuris pradėtas 2011 m. lapkričio 22 d., turint mintyje tai, kad nauja konstitucija privalo iš tiesų atsiriboti nuo Ben Ali epochos;
11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai-Komisijos pirmininko pavaduotojai, Komisijai, Europos išorės veikslių tarnybai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Tuniso prezidentui, Tuniso vyriausybei ir Konstitucinei Asamblėjai.